DOMSTOLENS DOM

27. april 1988 *

I sag 225/86,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, ved juridisk konsulent A. Prozzillo og E. Traversa, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos G. Kremlis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Den Italienske Republik, ved chef for udenrigsministeriets retsafdeling Luigi Ferrari Bravo som befuldmægtiget, bistået af Avvocato dello Stato Ivo M. Braguglia, og med valgt adresse i Luxembourg på den italienske ambassade, 5, rue Marie-Adélaïde,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det statueres, at Den Italienske Republik ikke har overholdt de forpligtelser, der påhviler den i henhold til EØF-Traktaten, idet den ikke har opfyldt Domstolens dom i sag 166/82 (Kommissionen mod Den Italienske Republik, Sml. 1984, s. 459) om fastsættelsen af producentprisen på mælk,

har

DOMSTOLEN,

sammensat af afdelingsformanden G. Bosco som præsident, afdelingsformanden O. Due, dommerne T. Koopmans, C. Kakouris, R. Joliet, T. F. O'Higgins og F. Schockweiler,

generaladvokat: C. O. Lenz
justitssekretær: fuldmægtig D. Louterman

* Processprog: Italiensk.

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 21. oktober 1987,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 21. oktober 1987,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens Justitskontor den 20. august 1986, har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-Traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det statueres, at Den Italienske Republik ikke har overholdt de forpligtelser, der påhviler den i henhold til Traktatens artikel 171, idet den ikke har opfyldt Domstolens dom af 7. februar 1984 (Kommissionen mod Den Italienske Republik, sag 166/82, Sml. s. 459).

2 I den nævnte dom fastslog Domstolen, at »ved at vedtage og håndhæve lov nr. 306 af 8. juli 1975 har Den Italienske Republik undladt at opfylde de forpligtelser, der påhviler den i henhold til Rådets forordning nr. 804/68 af 27. juni 1968 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter, for så vidt som artikel 10 i nævnte lov bestemmer, at regionen sammenkalder de interesserede parter til forhandling om fastsættelsen af producentprisen for mælk, og at den pris, der opnås enighed om, skal offentliggøres i regionens lovtidende, og for så vidt som artikel 11 bestemmer, at prisen — hvis der ikke indgås en overenskomst — fastsættes af en kommission, der er nedsat af regionens formand«.

3 Da Kommissionen modtog et telex af 7. juni 1984 fra Den Italienske Republiks Faste Repræsentation, der oplyste, at en ny lovtekst, som tog hensyn til Domstolens dom, var under udarbejdelse, sendte Kommissionen den 1. juli 1985 en åbningsskrivelse til den italienske regering og anmodede denne om at fremsætte sine bemærkninger.

4 Ved et møde mellem de to parter i februar 1986 kunne den italienske regering endnu ikke angive, hvornår den nye lov ville træde i kraft, og Kommissionen fremsatte derfor den 13. maj 1986 en begrundet udtalelse i henhold til Traktatens artikel 169. Da denne forblev ubesvaret, anlagde Kommissionen nærværende sag.

5 For en nærmere redegørelse for sagens baggrund samt parternes anbringender og argumenter henvises i øvrigt til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

6 Den italienske regering har forklaret, at den for at bringe traktatbruddet til ophør først havde fremsat et ændringsforslag til et lovforslag, som allerede var under behandling i parlamentet, men at den trak ændringsforslaget tilbage for ikke at forsinke vedtagelsen af lovforslaget. Senere blev et særskilt lovforslag, der skulle bringe traktatbruddet til ophør, fremsat i parlamentet; dette blev vedtaget af Deputeretkammeret i februar 1987 og videresendt til Senatet, men loven blev ikke endeligt vedtaget, fordi kamrene blev opløst før valgperiodens udløb.

7 Under den mundtlige forhandling meddelte den italienske regerings befuldmægtigede Domstolen, at dette lovforslag var blevet fremsat igen den 8. oktober 1987 i den nye lovgivningsperiode. Desuden forklarede den italienske regerings befuldmægtigede, at regionerne ikke siden Domstolens dom havde udnyttet deres beføjelser i henhold til den lovgivning, som ifølge dommen var uforenelig med fællesskabsretten.

8 Som den italienske regering selv har erkendt, indebærer en korrekt opfyldelse af Domstolens dom af 7. februar 1984, at de i dommen omhandlede lovbestemmelser ophæves. Hverken den omstændighed, at bestemmelserne ikke bliver anvendt, eller den omstændighed, at det italienske parlament har forelagt et lovforslag om ophævelse af bestemmelserne, er tilstrækkelig til at bringe traktatbruddet til ophør.

9 I henhold til Traktatens artikel 171 skulle Den Italienske Republik gennemføre de foranstaltninger, der var nødvendige for at opfylde Domstolens dom. Denne artikel fastsætter ikke nogen nærmere frist for, hvornår disse foranstaltninger skal være gennemført. Der skal imidlertid straks iværksættes foranstaltninger med henblik på at opfylde dommen, og disse skal gennemføres så hurtigt som muligt; dette er ikke sket i denne sag, idet der allerede er forløbet flere år, siden den omhandlede dom blev afsagt.

10 Med hensyn til de problemer vedrørende den parlamentariske procedure, den italienske regering har nævnt, bemærkes, at det er fast praksis, at en medlemsstat ikke kan påberåbe sig bestemmelser, fremgangsmåder eller forhold i sin nationale retsorden til støtte for, at forpligtelser i henhold til fællesskabsretten ikke overholdes.

11 Det må derfor fastslås, at Den Italienske Republik ikke har overholdt de forpligtelser, der påhviler den i henhold til Traktatens artikel 171, idet den ikke har opfyldt Domstolens dom af 7. februar 1984 (Kommissionen mod Den Italienske Republik, sag 166/82, førnævnt).

Sagens omkostninger

12 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den tabende part til at betale sagens omkostninger. Da Den Italienske Republik har tabt sagen, bør den tilpligtes at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) **Den Italienske Republik har ikke overholdt de forpligtelser, der påhviler den i henhold til Traktatens artikel 171, idet den ikke har opfyldt Domstolens dom af 7. februar 1984 (Kommissionen mod Den Italienske Republik, sag 166/82, Sml. s. 459).**

2) **Den Italienske Republik betaler sagens omkostninger.**

Bosco Due Koopmans

Kakouris Joliet O'Higgins Schockweiler

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 27. april 1988.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

A. J. Mackenzie Stuart
Præsident